

організацій, використовують бюджети спільної участі, членські внески. Розвиватися ці організації можуть у співучасті з державними органами щодо виконання певних соціальних функцій за кошти державного та місцевих бюджетів.

Список бібліографічних посилань

1. Аналіз українського волонтерства на основі методології нових соціальних рухів // Національний інститут стратегічних досліджень. 02.11.22. [Електронний ресурс]. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentar-ekspertiv/analiz-ukrayinsko-ho-volonterstva-na-osnovi-metodolohiyi-novykh-sotsialnykh>

2. Головка О.В. Волонтерство в Україні: історико-правовий аспект // Право і безпека. 2023. 2(89). С. 9–18. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/75975d6b-52b3-4161-b4e5-8b56feebba13/content>

3. Про волонтерську діяльність : Закон України № 3236-VI від 19.04.2011 р. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>

Одержано 03.05.2024

Олена Романівна ГАДОМСЬКА,

курсантка групи Ф2-103

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Ігор Віталійович ЧОРНИЙ,

завідувач кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ,

доктор філологічних наук, професор;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6079-1746>

ФУНКЦІЇ ІНТЕРТЕКСТУ В РОМАНІ А. КОКОТЮХИ «ВА-БАНК У ХАРКОВІ»

Інтертекст – художній прийом, який передбачає використання автором у власному тексті «чужого» слова. Застосовуючи його, письменники/поети досягають певних завдань, що ставляться ними при створенні того або іншого твору. Найчастіше інтертекст використовується задля того, щоб поставити власний твір у певний літературний контекст, вказати орієнтири, на які рівнявся творець. Саме таку функцію мають і інтертекстуальні посилання, використані сучасним українським письменником Андрієм Кокотюхою в романі «Ва-банк у Харкові» (2024), який став ювілейною, сотою книжкою автора.

За жанром «Ва-банк у Харкові» належить до так званих «ретро-романів» – явища, що виникло на межі кількох жанрів: історичного роману, детектива і авантюрно-пригодницького роману. Від ретро-детектива його відрізняє, насамперед, відсутність кримінальної загадки і безпосереднього провадження слідства, обтяженого різними версіями, пошуками доказів, опитуваннями свідків тощо. Тут з самого початку відомо, хто злодій. Читачеві залишається слідкувати за розвитком подій, співчуваючи або ні головним героям – спритникам і мудрагелям. Цікаво, що в основу твору покладено реальні події з пограбуванням одного з великих харківських банків у 1916 році.

У центрі оповіді знаходяться двоє братів Пугачів, які являють собою своєрідний злодійський тандем. Старший брат Павло взяв на себе роль благородного розбійника, що віртуозно грабує банки, при цьому не проливаючи ані краплі крові. Молодший Прохор розробляє хитромудрі плани цих операцій, не беручи в них участі, залишаючись у тіні і фактично будучи «мозком» зграї. Павло Пугач постійно асоціює себе зі шляхетним грабіжником Арсенем Люпенем – героєм оповідань і романів французького письменника початку ХХ ст. Моріса Леблана. Таким чином, у творі з'являється інтертекстуальне посилення. Автор вказує читачеві на жанрову сутність свого роману, його належність до авантюрно-пригодницької, розважальної літератури. Павло намагається в усьому наслідувати свого улюбленого героя. Він є майстром перевдягань, часто залишає на місці злочину свою візитівку, щоб поліціанти не сплутали, хто є «героєм» чергового пограбування. Пугач-старший ніколи не бруднить руки безневинною кров'ю. Головне ж, що споріднює цих двох героїв, – відчуття азарту, яке є рушійною силою їхніх дій. Проте Павло більш меркантильний. Матеріальна складова його злочинної діяльності важить для героя досить багато, чого не скажеш про Арсена Люпена, для якого важливішим фактором є саме азарт.

Ще одним прикладом інтертекстуальних посилань є введення до оповіді образу відомого сищика межі ХІХ–ХХ століть Аркадія Кошка – «короля російського розшуку». Свого часу Кошко опублікував низку оповідань з своєї розшукової практики, а потім і мемуари, які мали велику популярність у тогочасних читачів поряд з численними брошурами про пригоди Ната Пінкертон і Івана Путіліна. Кошко практично нічого не здійснює в романі Кокотюхи, обмежуючись наглядом за розшуковими діями місцевої харківської поліції. Його роль є саме символічною, потрібною задля обґрунтування авторської позиції.

Другою функцією, яку відіграють інтертекстуальні посилання в романі «Ва-банк у Харкові», є аргументація у полеміці щодо ролі і

місця розважальної літератури в художній словесності. Кокотюха вже давно є палким пропагандистом і захисником жанрової літератури, вважаючи її більш потрібною читачеві, аніж Список бібліографічних посилань «висока», інтелектуальна. Елементи цієї полеміки він виносить на сторінки роману, вкладаючи свої аргументи в уста героїв і персонажів.

Одержано 18.04.2024

Олена Романівна ГАДОМСЬКА,

курсантка навчальної групи Ф2-23-103

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олександр Сергійович СКЛЯР,

старший викладач кафедри тактичної та

спеціальної фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6179-3329>

АНАЛІЗ МЕТОДИК УНИКНЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ТУНЕЛЬНОГО ЗОРУ У СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У нормальних умовах сектор огляду ока складає приблизно 160° по горизонталі і 70° по вертикалі. Однак, під впливом стресових факторів, які є невід'ємною частиною поліцейської діяльності, може виникати явище «тунельного зору», яке значно обмежує спроможність сприймати інформацію. Утворення тунельного зору під час вогневого контакту може призвести до втрати контролю над сектором огляду, недостатньої інформації про загальну обстановку та, створити загрозу для колег та сторонніх осіб (призвести до випадкового поранення або смерті). У зв'язку з цим, вміння контролювати себе в стресовій ситуації, володіти зброєю та уникати «тунельного зору» є вкрай важливим для виконання поліцейських повноважень.

Дослідження щодо виникнення явища «тунельного зору» були проведені такими зарубіжними вченими, як Д. Гроссман, Б. Льюїнські, Д. Ледо та С.Д. Раказою. Пояснення механізму цього явища можна знайти у статтях А. Коуна, які ґрунтуються на дослідженнях німецького вченого Г. Гельмгольца та американського дослідника Б. Сідла [1]. Також, явище «тунельного зору» в діяльності поліції досліджували вітчизняні вчені Власенко І.В., Скляр О.С., Шевченко Т.В.

Вітчизняні науковці Власенко І.В. та Шевченко Т.В. визначають поняття «тунельного зору» як звуження фокусу зору до маленької